

Tárgytematika / Course Description

Magyar nyelv II.

AKLB_TTTM035

Tárgyfelelős neve /

Teacher's name: Döryné dr. Zábrádi Orsolya

Félév / Semester: 2021/22/2

Beszámolási forma /

Assesment: Vizsga

Tárgy heti óraszám /

Teaching hours(week): 0/0/0

Tárgy féléves óraszám /

Teaching hours(sem.): 15/0/0

OKTATÁS CÉLJA / AIM OF THE COURSE

A tantárgy célja és feladata:

Ismerje meg a hallgató a magyar nyelv szófajtani, szóalaktani, mondattani és szövegtani rendszerét! Képes legyen a szavakat alaktani és szófajtani szempontból, a mondatokat pedig szerkezetük szerint elemezni! Legyen biztos helyesírása!

TANTÁRGY TARTALMA / DESCRIPTION

Tananyagtartalom:

1.hét	A nyelv fogalma, jelszerúsége, a nyelvi szintek. A helyesírási és hangtani ismeretek fellevenítése. A követelmények ismertetése.
2.hét	Szófajtan. A szófaj fogalma. A szófajok osztályozásának problémái. A mai magyar nyelv szófaji rendszere. Az érintkező és kereszteződő szófajúság. A több szófajba sorolás lehetőségei.

3.hét	Az ige. Az ige jelentése. A szám, személy, idő, mód kifejezése az igével a magyarban. A névszók.
4.hét	A határozósók: a valóságos határozószó, a határozói igenév és az igekötő. A viszonzók és a mondatsók.
5.hét	Az alaktan tárgya, helye a nyelvtudományban. Az alaktan vizsgálati módszerei. Alaktani alapfogalmak. A morféma fogalma, fajtái. A szóelemek kapcsolási sorrendje.
6.hét	A magyar szótövek rendszere: az ige- és a névszótövek.
7.hét	A jelezés és ragozás a magyarban: a magyar igék és a névszók jelezése és ragozása.
8.hét	Szóalkotás: a szóösszetétel a szóképzés, a szóalkotás egyéb módjai. A zh megírása az első 7 előadás és szeminárium anyagából.
9.hét	A mondat tárgya. A mondat meghatározása. A mondat fajtái. A szintagma fogalma. A mondat fő részei: az alany és az állítmány.
10.hét	Szinteződés és tömbösödés az egyszerű mondatokban. A bővítmények. Az egyszerű és az összetett mondatok határesetei.
11.hét	Összetett mondatok. Az alárendelő, a mellérendelő és a többszörösen összetett mondatok.
12.hét	A szöveg fogalma, főbb ismérvei. A szövegtan helye a tudományok rendszerében; tudománytörténeti előzményei. Szövegtipológia. Szövegszintek. A 2. zárthelyi dolgozat (mondattan és helyesírás) megírása.
13.hét	Szöveggrammatika, szövegpragmatika, szövegsemantika. A szöveg szerkezete.

14.hét	Szövegek közötti összefüggések. A félév lezárása. A szóbeli vizsga témaköreinek, tételsorának megbeszélése.
--------	---

SZÁMONKÉRÉSI ÉS ÉRTÉKELÉSI RENDSZERE / ASSESSMENT'S METHOD

Ellenőrzés és követelmények: aláírás és vizsgajegy

A félév vizsgajeggyel zárul. Az aláírás feltétele a 8. és a 12. héten megírandó zh legalább elégséges szintű teljesítése és a szemináriumokon való aktív részvétel, a kijelölt feladatok megoldása. Maximum 3 hiányzás megengedett. A vizsgajegyet a hallgatók a szóbeli vizsgára kapják.

KÖTELEZŐ IRODALOM / OBLIGATORY MATERIAL

Szakirodalom

- 1. Adamikné Jászó Anna: A magyar nyelv könyve. Bp., Trezor Kiadó, 2004.*
- 2. Keszler Borbála szerk.: Magyar grammatika. Bp., Nemzeti Tankönyvkiadó, 2000.*
- 3. A magyar helyesírás szabályai, Új magyar helyesírás, 12. kiadás, Bp., Akadémiai Kiadó, 2015.*
- 4. Kiefer Ferenc: A magyar nyelv kézikönyve. Bp., Akadémiai Kiadó, 2003.*
- 5. Szikszainé Nagy Irma: Leíró magyar szövegtan. Osiris Kiadó. Budapest, 2006.*

Deme László 1978. A beszéd és a nyelv. Bp., Tankönyvkiadó

6. Imrényi András - Kugler Nóra - Ladányi Mária - Markó Alexandra - Tátrai Szilárd - Tolcsvai Nagy Gábor: Nyelvtan. Budapest. Osiris Kiadó. 2018.

7. *Magyar nyelv (szerk. Farkas Ferenc) J11-1043*
8. *Feladatgyűjtemény (szerk. Farkas Ferenc) J11-1045*
9. *Magyar nyelvészeti szöveggyűjtemény (szerk. Hangay Zoltán) J11-1033*
10. *Hernádi Sándor: Helyesírási önképző (2. átdolgozott kiadás). Gondolat. Bp., 1988.*
11. *Magyar nyelvi gyakorlókönyv. Szerk. Hangay Zoltán. Trezor Kiadó. Bp., 1992.*
12. *Nagy Lajos, Cs.: Helyesírási gyakorlókönyv. Trezor Kiadó. Bp., 1989.*
13. *Nagy Lajos, Cs. 1993: Nyelvtani elemzések. Budapest, Trezor Kiadó.*
14. *Rácz Endre-Szemere Gyula: Mondattani elemzések. Tankönyvkiadó. Bp., 1985.*
15. *Szemere Gyula: Hogy is írjuk? (2. átdolgozott kiadás). Gondolat Bp., 1987.*
16. *Vörös Ferenc: Helyesírási tréningek. Győr-Moson-Sopron Megyei Pedagógiai Intézet. Győr, 1993.*
17. *Vörös Ferenc: Legyen biztos helyesírásunk! Nemzeti Tankönyvkiadó, Bp., 1996.*
18. *Galgóczi László: A magyar nyelv I. A nyelvi rendszer. A szöveg, a mondat és a szófajok. Mozaik Oktatási Stúdió, Szeged, 1992.*
19. *Gósy Mária 2004. Fonetika, a beszéd tudománya. Bp., Osiris Kiadó*
20. *Molnár József 1977. A magyar beszédhangok atlasza. Bp., Tankönyvkiadó*